

Det kongelige kultur- og kirkedepartement
PB 8030 Dep
0030 OSLO

Vår ref	Arkivkode	Saksbehandler	Deres ref	Dato
200800219-2	008	LL	2007/02370 /ME/ME2 LAB:elt	08.09.2008

FILM&KINO
Dronningens-
gate 16
Postboks 446
Sentrum
0104 Oslo

E-post
post@kino.no
Internett
www.kino.no

Telefon
22 47 45 00
Telefaks
22 47 46 99

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFTER OM TILSKUDD TIL FILMFORMÅL FRA KULTURDEPARTEMENTET

Høring – utkast til forskrifter om tilskudd til filmformål

Viser til brev fra Kultur- og kirkedepartementet datert 10.07.2008 vedrørende høring av utkast til forskrifter om tilskudd til filmformål. FILM&KINO vil i sitt hørings svar særlig vektlegge de forhold som er viktige for norske kinoer og norske videohandlere og derigjennom også for det norske filmpublikummet. Vi vil i noen grad også forsøke å vektlegge vårt syn med tallmateriale.

Generelt

Produksjon og lansering av norske filmer har de siste årene fått en langt større betydning både for kinoene og for videogrammarkedet. Publikumsbesøket på norske filmer utgjorde i første halvår i år 26 prosent av totalbesøket på kino. Erfaringsmessig vet vi dessuten at norske filmer har stor betydning for publikumsbesøket generelt, ut over besøket på den enkelte norske film. Undersøkelser i videomarkedet har likedan vist at norske filmer forholdsmessig sett, har høye publikumstall. Det betyr at publikum som ikke får med seg filmen når den går på kino, forsøker å få den med seg på DVD.

Sett fra kinoenes og videobransjens side er det derfor viktig med produksjonsforhold som muliggjør et bredt repertoar med film i alle sjangre og dekker ulike interesse- og aldersgrupper. Barne- og familiefilmer har tradisjonelt hatt høyere publikumsandel i Norge enn i land det er naturlig å sammenligne seg med. Det er derfor av særlig betydning at barne- og ungdomsfilmene gis gode vilkår, slik at barn og unge får et variert tilbud av norske filmer på kino og video.

Dagens mediasamfunn gjør det stadig vanskeligere å nå frem med budskap i flommen av informasjon. Markedsføring av film blir derfor mer og mer krevende. Den enkelte norske film konkurrerer ikke bare med internasjonale filmer og med andre norske filmer om oppmerksomhet. Filmen konkurrerer også med andre begivenheter som preger det aktuelle mediebildet.

Vi vet at en films publikumsbesøk i stor grad avgjøres allerede i premierehelgen. Det betyr at lanseringen er blitt viktigere enn før. Det hevdes at for store Hollywood-filmer utgjør nå lanseringskostnadene rundt 60 prosent av budsjett. Noen ganger mer. I tillegg kommer den massive medieoppmerksomheten slike filmer får. Norske filmers lanseringsbudsjett har tradisjonelt vært for lave. Vi vil derfor advare mot å sette så trange rammer for lansering, at norske filmer taper i konkurransen om publikums oppmerksomhet.

Forskrift om tilskudd til audiovisuelle produksjoner, kapittel 1 Generelle bestemmelser

§ 1-8 Tak for offentlig støtte

Det foreslås et tak for offentlig støtte til en enkelt audiovisuell produksjon på 35 millioner 2008-kroner. Det fastlegges likedan øvre grenser for tilskudd i de enkelte tilskuddsordningene i forskriften.

Generelt vil vi fremholde at det er lite hensiktsmessig å benytte kronegrenser i en forskrift, da det kan skap behov for hyppige revideringer av forskriftene. Utviklingen av selve filmmediet og endringer i markedet, kan medføre til at disse grensene raskt blir uaktuelle og derfor til hinder for en sunn utvikling. Man har hatt lignende ordninger i tidligere regelverk, noe som medførte at norske filmer på åtti- og nittitallet hadde altfor lave lanseringsbudsjett med dertil hørende vanskeligheter i markedet.

En kronegrense på 35 millioner kan synes høy, men for historiske filmer og kostymedramaer, vil en slik grense være lav. Også actionfilmer som skal kunne konkurrere med det som produseres internasjonalt vil være kostnadskrevenende. Det har vært anført som et problem ved utviklingen i norsk film de senere årene, at filmene er for like og at det langt på vei skyldes at den produksjonsstøtte som har vært gitt, har ført til begrensinger i budsjett. Et variert repertoar krever filmer med ulik kostnadsprofil, og reglene for produksjons- og lanseringsstøtte bør gi mulighet for dette.

Kapittel 2 – Tilskudd til audiovisuelle produksjoner

§ 2-7 Tilskudd til pakkefinansiert utvikling og produksjon av flere kinofilmer

Tilskudd til pakkefinansiering kan være et viktig virkemiddel for utvikling av en sterk filmbransje med erfarne regissører. Norsk film har alltid hatt mange debuterende regissører. Men det har vært et gjennomgående problem, at det har vært vanskelig for nye regissører å få laget sin film nr. 2. Dette skyldes i noen grad at vi har hatt få sterke produksjonsselskap med økonomisk evne til å utvikle talentfulle regissører. En ordning som her skissert kan derfor vise seg å få stor betydning.

I høringsutkastet er forholdet mellom produsent og regissør vektlagt, mens forholdet til manuskriptforfatter er satt i klammeparantes. Vi vil hevde at forholdet mellom produsent og regissør her er det viktigste, men forholdet til manusforfatter kan også ha betydning, fordi noen regissører og manusforfattere har et sterkt arbeidsfellesskap seg i mellom. Det riktige vil derfor være en formulering som ikke gjør vurderingen avhengig av at også en manusforfatter er inne, men som heller ikke utelukker vurdering av forholdet til manusforfatter der det er relevant.

Kapittel 3 – Tilskudd til ikke-norskspråklige audiovisuelle produksjoner

FILM&KINO sitter ikke på tallmateriale som gjør det mulig for oss å vurdere konsekvensen av tabellen i 3-3. Vi vil derfor bare anføre at gode støtteordninger for co-produksjoner vil være av betydning for utviklingen av norsk filmbransje. Med filmskolen har vi fått en ny generasjon av filmarbeidere med stor kompetanse. Det er viktig at disse får bryne seg både kunstnerisk og praktisk på internasjonale produksjoner.

Kapittel 4 – Etterhåndstilskudd til kinofilm

Etterhåndsstøtten har alltid vært meget viktig for kinoene. Det har tidvis i norsk filmproduksjon vært slik at produsentene har tjent sine penger på å produsere film, ikke på å selge den. Sett fra kinoenes side har mange produsenter vist for liten interesse for filmen etter at den har vært ferdig produsert. Som tidligere anført er selve lanseringen og besøket i lanseringshelgen stadig viktigere for en films totale besøk. Dette gjelder både på kino og på video, da avstanden i tid (vinduet) mellom de to lanseringene blir stadig kortere.

§ 4-3 Beregning av etterhåndstilskudd

Uten tilgang til produksjonsregnskaper har ikke FILM&KINO mulighet for å vurdere konsekvensene av den omlegging av etterhåndsstøtte som her foretas. Vi regner med at den type vurderinger vil komme fra produsenthold.

Vi merker oss at det fortsatt skal være dobbelt etterhåndstilskudd for barnefilm (200 pst. mot 100 pst for kinofilm). Vi viser til det som tidligere er sagt om betydningen av god norsk barnefilm, og slutter oss til dette. Vi vil også støtte forslaget om at kinofilm med kvinner i minimum to av tre funksjoner får 150 pst støtte. Filmrepertoaret har de senere årene hatt en overvekt av filmer for og om unge menn. Selv om ungdomspublikummet har en overvekt av unge menn, utgjør kvinner en betydelig andel av det voksne publikummet. Det vil derfor være viktig å få flere filmer som kvinner kjenner seg igjen i.

§ 4-4 Tak for etterhåndstilskudd

Vi viser til det som tidligere er sagt om det uhensiktsmessige ved å sette tak i form av kronebeløp. Vi er ikke i stand til å vurdere den enkelte kronegrense. Men vi gjentar at det sett fra kinoenes side er viktig at betydningen av etterhåndsstøtte i det totale støtteregnskapet opprettholdes.

Kapittel 5 – Tilskudd til lansering og teksting av audiovisuelle produksjoner

§ 5-1 Tilskudd til lansering av kinofilm i Norge

For publikumsoppslutningen er selve lanseringen de siste årene blitt viktigere. Det holder ikke lenger bare å sette opp en film på kino og regne med at den går bra. Konkurransen om publikums oppmerksomhet er blitt hardere og krever stadig sterkere og mer kostnadskrevende virkemidler. Vi viser til det som tidligere er sagt og understreker at utviklingen på dette området går fort. Vi er derfor av den oppfatning at man ved å sette en øvre grense for lanseringstilskudd på 2 millioner 2008-kroner, risikerer å komme i den samme uheldige situasjon som på 90-tallet. Vi vil advare mot å innføre en slik grense, da det kan svekke norsk film i konkurranse med utenlandske produksjoner.

§ 5-4 Tilskudd til teksting av kinofilm

FILM&KINO har hatt ansvar for administrasjon av teksting av kinofilm den tid ordningen har eksistert. Det er vår erfaring at så lenge ordningen er frivillig, er det bare et fåtall produsenter som ønsker å tekste sine filmer.

Lanseringstidspunkt og differensiering av lanseringsstøtte

§ 5-1 og høringsbrev

Departementet ber i høringsbrevet om synspunkter på differensiering av lanseringsstøtten avhengig av lanseringstidspunkt. Hensikten er å bidra til et jevnere tilbud av norsk film og hindre at felles lanseringstidspunkt medfører færre seere for norske filmer totalt. For kinoene er dette et meget viktig spørsmål og vi vil derfor benytte litt plass på vårt svar som vi også ønsker å understøtte med tallmateriale.

Vedlagt følger i vedlegg 1, en figur over norske filmers andel av det totale kinobesøk gjennom året. Figuren viser utviklingen fra 2003 til 2008. Som man ser har kurven to utpregede toppunkt i februar-mars og september-oktober, med et tilsvarende bunnivå i juni-juli. I vedlegg 2 er denne kurven for de tre siste årene, satt inn i et stolpediagram som viser besøk på alle filmer. Man ser da at selv om også totalbesøket har svingninger gjennom året, er utslagene for norske filmer atypisk. Verken de høye norske besøksandelene vinter og høst eller de lave besøksandelene på sommeren, kan forklares ut fra variasjoner i totalbesøket på norske kinoer. De skyldes med andre ord at lanseringen av norske filmer følger et annet mønster enn lanseringen av internasjonale filmer. Dette til tross for at publikumsbesøket året rundt ikke skulle tilsi en så stor forskjell i mønster.

Vedlegg 3 gir en oversikt over norske kinoers kapasitet. Det fremgår der at 90 prosent av kinoen i Norge har 1 – 3 saler. Gjennomsnittlig spilleperiode for en film er 105 dager. I klartekst viser dette at norske kinoer utenfor de store byene ikke har kapasitet til å tilby norske filmer den tilgjengelighet de trenger.

Når flertallet av norske kinofilmer lanseres i løpet av en kort periode vinter og høst slik tilfellet er i dag, svekkes publikums mulighet for å få sett norsk film. Dette skjer både fordi kinoer i mindre byer har plassproblemer og fordi premierene kommer så tett at publikum ikke rekker å få dem med seg. Gjennomsnittlig norsk kinobesøk er 2,6 besøk pr. capita. Dette fordeler seg selvfølgelig svært ulikt på de ulike aldersgrupper. Ungdom mellom 15 og 25 år, har hyppigst besøk. Barn og voksne lavere. Likevel tilsier tallene at en situasjon med lansering av 6-8 norske filmer på like mange uker, gjør det vanskelig for publikum å få med seg så mange av filmene som de ønsker.

FILM&KINO har flere ganger tatt initiativ overfor produsentene for å få til en spredning av premieretidspunktene. Vi har også forsøkt med positive virkemidler. I 2004 vedtok landsmøtet i FILM&KINO å sette av 800.000 kroner i ekstra lanseringstilskudd til en kinofilm som ble satt opp i perioden juni – juli 2005. Ingen produsenter søkte støtte og ingen kinofilmer ble heller lansert i perioden. Eksemplet viser, hva som også er våre erfaring fra samtaler med produsenter, at det må sterkere incentiver til, dersom man skal få til den ønskede spredning.

FILM&KINO vil på denne bakgrunns støtte Kulturdepartementets forslag om å differensiere lanseringsstøtten ut fra lanseringstidspunkt. Hensikten må være både å få en spredning på lanseringen gjennom året og å få satt opp norske filmer om sommeren. Vi mener dette vil gi publikum større tilgang til norske filmer og dermed åpne for økt besøk og vi mener å kunne understøtte dette med det tallmateriale vi har fremlagt. Vi står gjerne til rådighet for departementet med ytterligere materiale.

Forskrift om tilskudd til utenlandske audiovisuelle produksjoner og tilskudd til distribusjon av norske filmer i utlandet

Forskrift om tilskudd til manuskriptutvikling og utdanningsrettede tiltak

FILM&KINO har ingen særskilte merknader til disse.

Oslo, 8. september 2008

Lene Løken
adm. direktør